

Oppgave 2 skolebesøk/observasjon

Denne oppgaven handler om hva du kan gjøre hvis du får muligheten til å besøke en grunnskole under ambassadøroppholdet ditt. Oppgaven er delt i fire (A-D): A) handler om at du selv får undervise, B) handler om å gjennomføre et intervju med lærere eller elever, C) handler å observere skolen og D) handler om å gjøre en systematisk observasjon av undervisning. Det er ikke meningen at du skal utføre alle fire deloppgavene – selv om det er bare positivt.

Hva får du ut av det?

Du får blant annet:

- innsikt i hvordan undervisning blir planlagt og gjennomført i nabolandet
- en fokusert samtale om didaktiske tema med studenter/lærere i nabolandet
- nye perspektiver på undervisning
- anledning til å formidle disse nye perspektivene til din egen klasse og sammenlikne ulike perspektiver
- erfaring med intervju og/eller observasjon som metode
- muligheten til å se etter likheter og ulikheter mellom grunnskoler i ditt eget land og i nabolandet.

Før besøket

Når du oppnår kontakt med underviseren fra vertsinstitusjonen, forhører du deg om det er mulig å dra på skolebesøk.

- A. Undervisning:** Hvis du er så heldig at du får gjennomført en undervisningsøkt, avtaler du hva du skal undervise i og i hvilket omfang. Du kan finne inspirasjon i Oppgave 6 hvis du får bestemme tematikken selv.
- B. Intervju:** Det er også en mulighet å intervju lærere eller elever på skolen. Tenk derfor gjennom hva du kunne tenke deg å spørre om. For inspirasjon til hvordan du kan gjennomføre et intervju samt etiske retningslinjer, se Oppgave 3.
- C. Skoleobservasjon:** Hvis du planlegger å gjøre en observasjon av skolen, kan det være lurt å tenke gjennom hva du skal se etter. Det kan være stor forskjell på hvordan skolene i naboland ser ut: Dette kan handle om sosioøkonomiske forhold, hvordan skolen ser ut, hvordan

klasserommene er organisert, hva som henger på veggene osv.

- D. Undervisningsobservasjon: Hvis du får deltatt som observatør av undervisning – enten ledet av studenter eller lærere – kan det være utbytterikt å bruke Observasjonsskjema som et grunnlag for en strukturert og fokusert observasjon. Det optimale er om du får observere undervisning i førstespråksfaget. Skjemaet er omfattende, og det er ikke meningen av du skal fylle ut alle punktene. Tanken er at du skal velge ut noen punkter å fokusere på som du finner interessante/relevante. Gjør deg kjent med skjemaet før du drar på skolebesøket: Observasjonsskjemaet finner du nederst.

Under besøket

- A. Undervisning: Hvis du skal undervise, er det spesielt viktig å huske på kommunikative strategier som å snakke langsomt og tydelig og unngå ord og vendinger i ditt eget språk som du vet kan være vanskelig å forstå. Det kan være lurt å bruke et digitalt presentasjonsverktøy slik at elevene får rikelig med visuell skriftlig støtte i undervisningssituasjonen.
- B. Intervju: Hvis du ikke allerede har gjort avtaler om hvem du skal intervju, ber du om å intervju en lærer/elev og gjennomfører intervjuet, se ellers Oppgave 3
- C. Skoleobservasjon: Ta kontakt med en ansatt på skolen som kan fortelle deg litt om skolen sine historie, sosioøkonomiske forhold, elevmassen og ansatte. Gå en runde på skolen og noter ned observasjonene dine.
- D. Undervisningsobservasjon: Be om en samtale på bakgrunn av Observasjonsskjema med studenten/læreren som skal gjennomføre undervisningen. I denne samtalen samler du bakgrunnsinformasjon til punkt 2: læringsmål og punkt 3: innhold. Spør også om du kan få vite litt om punkt 6: begrunnelser for faglige og didaktiske valg for økten. Under selve observasjonen noterer du stikkord som du skriver om så fort som mulig etter observasjonen. Dette kan for eksempel være hvordan studenten/læreren legger til rette for at undervisningen passer til elevenes ulike forutsetninger. OBS: Husk å anonymisere notatene dine er i tilfelle de skulle komme på avveie. Under punkt 8: Observasjon: Læringsledelse er målet at du retter oppmerksomheten mot fagdidaktiske perspektiver i førstespråksfaget. Kanskje oppdager du at noe er likt eller ulikt fra det du er vant til fra undervisning i eget land?

Etter besøket

Når du kommer hjem, ber du underviseren din om å få dele erfaringene dine med klassen din.

- A. Fortell om hvordan du opplevde å undervise elever i nabolandet.
- B. Presenter intervjuet/-ene du gjennomførte.
- C. Fortell om skolen du besøkte.
- D. På bakgrunn av notatene dine basert på Observasjonsskjema presenterer du observasjonene dine.

Reflekter over følgende: Hvilke likheter og/eller ulikheter merket du deg under skolebesøket? Var det noe som overrasket deg? Hvilke strategier måtte du eventuelt ta i bruk – både kommunikative- og repair-strategier? Observerte eller opplevde du noen fagdidaktiske ulikheter? Lærte du noe nytt?

Observasjonsskjema

Om skjemaet: Skjemaet tar utgangspunkt i den didaktiske relasjonsmodellen (Bjørndal og Lieberg, 1978) med tilpasning for observasjon i praksis (Reier Jensen, 2019). I løpet av økten noterer observatøren ned stikkord. Notatene skrives om så fort som mulig etter observasjon. Etter økten diskuterer den som har undervist refleksjoner, etterfulgt av observatørens beskrivelse av hva de har sett/hørt og hvordan de har tolket dette.

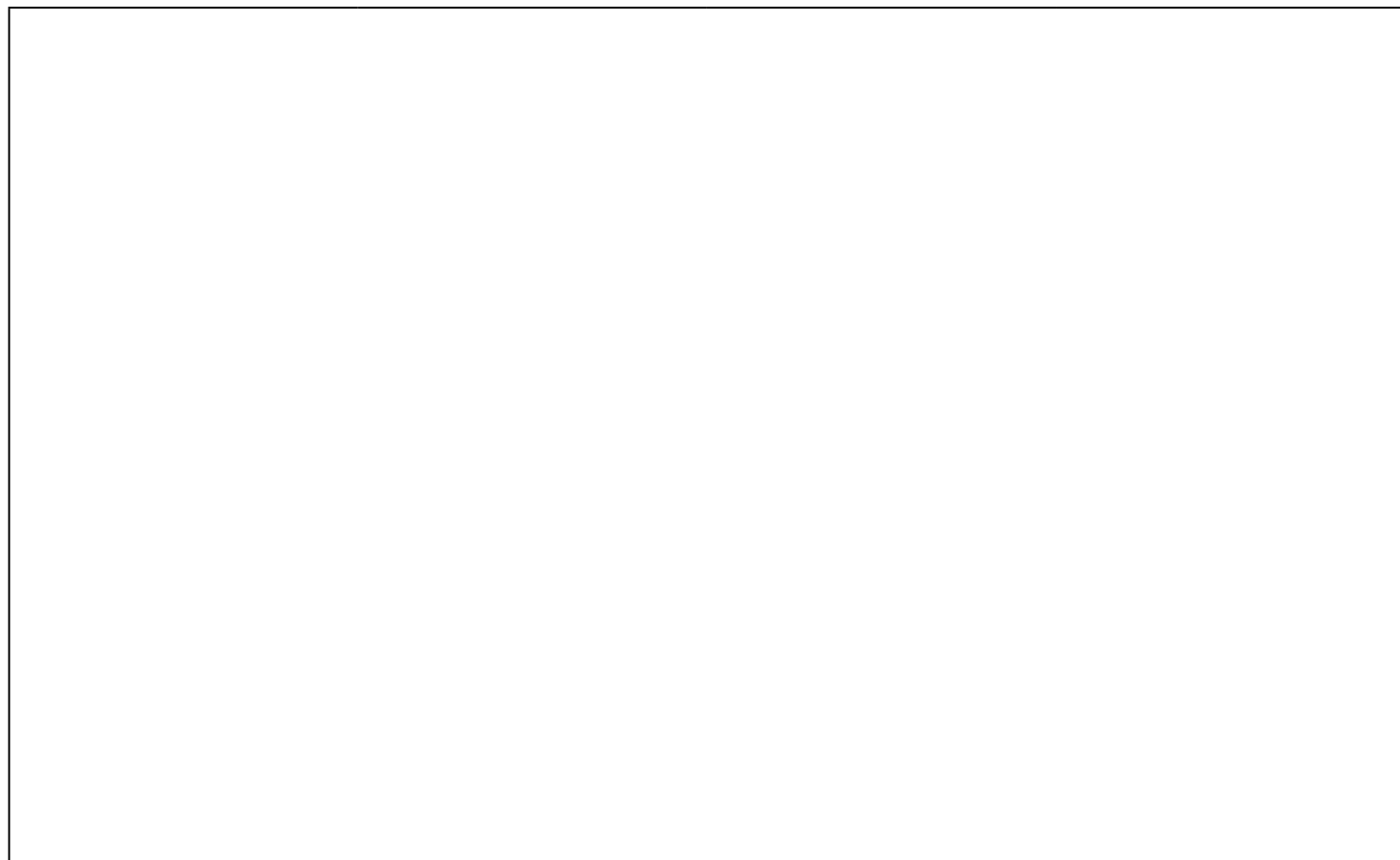
Skole:	Trinn:	Fag:	Tidspunkt:
1. Forberedelse: Rammefaktorer (Muliggjør/begrenser)			
Rommets størrelse, klasseromoppsett, undervisningsutstyr og andre rammebetingelser ...			
Antall i klasserommet	Elever:	Lærere:	Andre voksne:
2. Læringsmål (Er det tydelig hva målet er? Blir målene uttrykt eksplisitt?)			
3. Innhold (Tema/faglig substans. Beskrives med substantiv)			
4. Undervisningsmetoder og arbeidsformer – med tidsanslag			
Elevenes aktiviteter (beskrives med verb)			

Lærernes aktiviteter (beskrives med verb)	
5. Vurdering	
Hvordan kan man se om elevene har oppnådd læringsmålene? Hva skal observatørene ser etter? Hvordan gis tilbakemelding?	
6. Begrunnelser for faglige og didaktiske valg	
7. Observasjon: Klasseledelse	
Hvordan kommuniserer læreren med elevene?	
Hva slags beskjeder gis i starten av økten og hvordan gis beskjedene?	
Hva gjør læreren for å holde fokus på arbeidet i økten?	
Observerte du eksempler på situasjonsbestemt klasseledelse i løpet av økten? Beskriv.	
8. Observasjon: Læringsledelse	

Hva slags læremidler ble brukt? Hvordan reagerte elevene på valg av læremidler?	
Hvordan ble lærestoff forklart?	
I hvilken grad var elevene aktive i læringsaktiviteter?	
Observerte du noen tegn på læringsglede eller «evidens» på læring blant elevene?	
Hvordan ga læreren tilbakemelding om læringsmål?	
Observerte du utfordringer som handler om ulikt faglig nivå i undervisningsøkten? Hvordan ble de håndtert?	
9. Observasjon: Refleksjoner, spørsmål eller kommentarer som er ellers ikke dekket	

Kilder:

Bjørndal, B., Lieberg, S. (1980). Nye veier i didaktikken? - en innføring i didaktiske emner og begreper. Aschehoug

Reier Jensen, A. (2019). Innvielse til læreryrket: En analyse av praksislærerens veilednings-samtaler. Cappelen Damm Akademisk